พัฒนาการของการสร้าง Open Government ในประเทศไทย

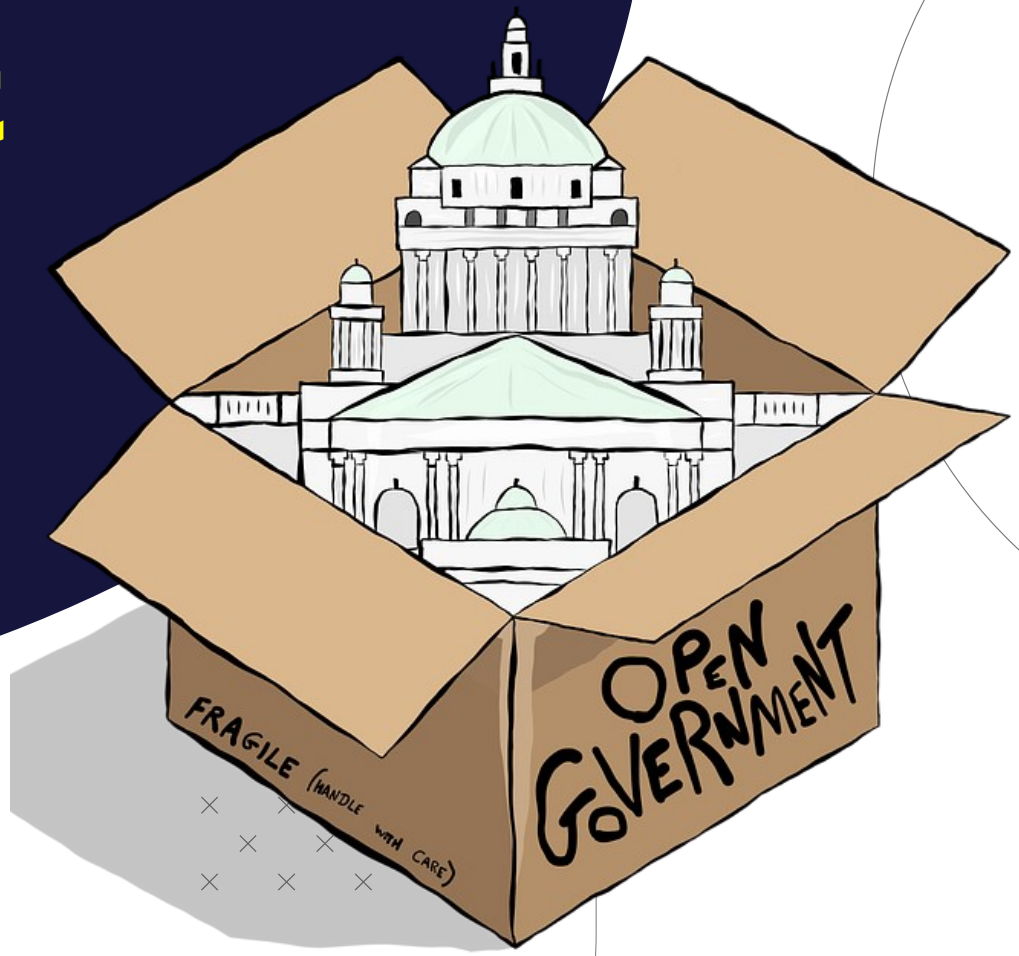

อ้อนฟ้า เวชชาชีวะ
เลขาธิการ ก.พ.ร.

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 เมษายน 55 เห็นชอบข้อเสนอแผนการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลในภาคราชการเพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างยั่งยืน ซึ่งได้**กำหนดขอบเขตของหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญและ 10 หลักการย่อย**

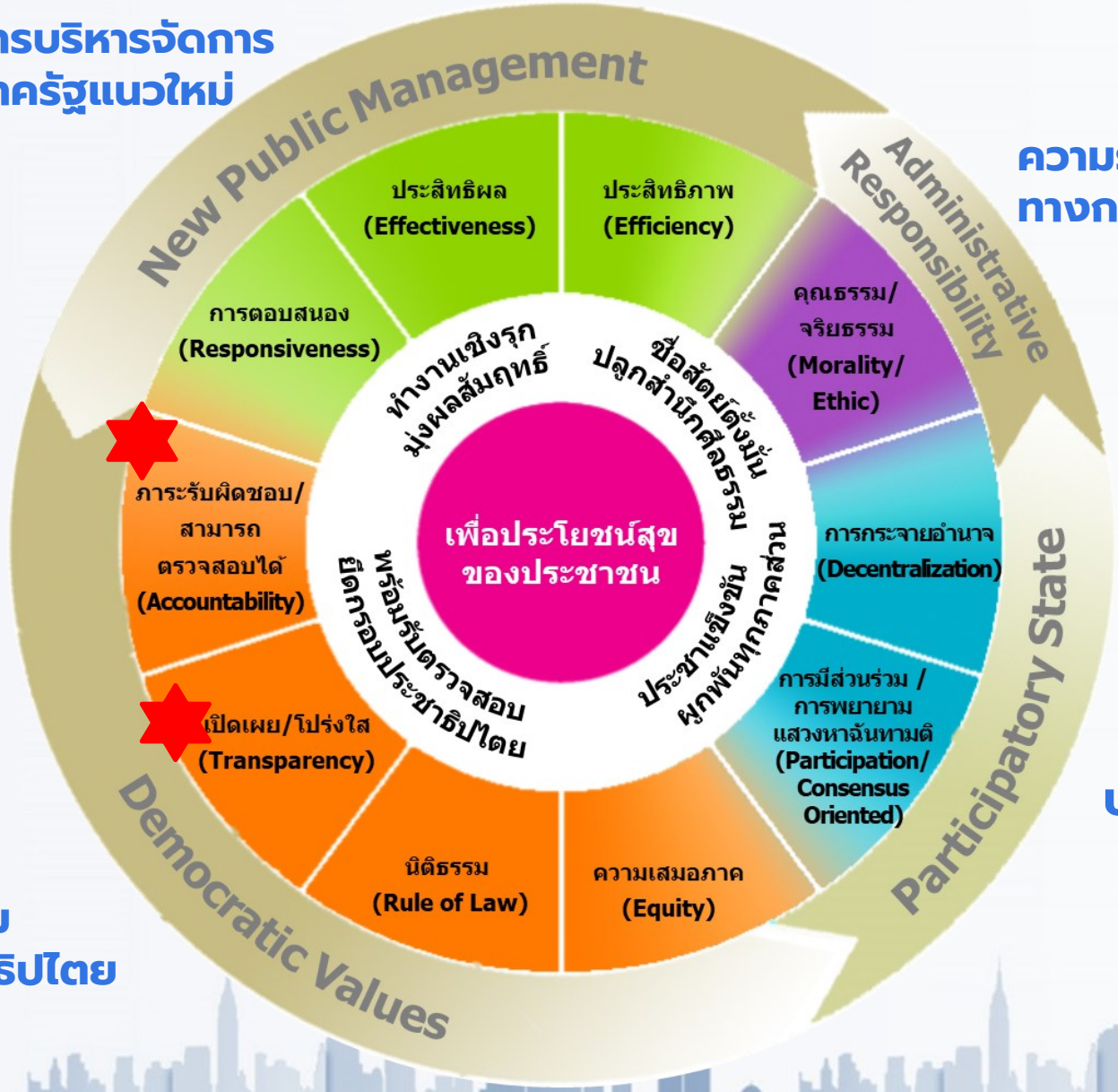

การส่งเสริมให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานของรัฐ

การแบ่งระดับการมีส่วนร่วมของ International Association for Public Participation (IAP2)

การเปิดเผยข้อมูล (Inform)

การรับฟังความคิดเห็น (Consult)

การเปิดเวทีให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม (Involve)

การสร้างความร่วมมือในการดำเนินการกับภาครัฐ (Collaborate)

การเสริมอำนาจและศักยภาพของประชาชนให้เข้มแข็ง (Empower)

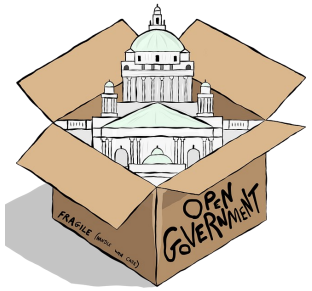

https://organizingengagement.org/models/spectrum-of-public-participation/

(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ (พ.ศ. 2567– 2570)

วิสัยทัศน์

“ภาครัฐที่ทันสมัย น่าเชื่อถือ มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน”

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

รัฐที่ล้ำหน้า (Digital & Innovative Government)

รัฐที่เปิดกว้าง (Open Government)

1. ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ผ.20 ม.13

2. ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI) ไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 40 ของโลก และมีคะแนนไม่ต่ำกว่า 0.82 ม.13

3. อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (IMD) ด้านประสิทธิภาพภาครัฐ ไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 20

ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์

1. ยกระดับบริการภาครัฐโดยยึดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง

1.1 ลดบทบาทการให้บริการของภาครัฐ และเปิดให้ภาคส่วนอื่นร่วมให้บริการหรือให้บริการแทน

1.2 ยกระดับงานบริการที่ภาครัฐยังต้องดำเนินการเองเป็นดิจิทัลแบบเบ็ดเสร็จ

1.3 ปรับบริการภาครัฐรายหน่วยงานเข้าสู่แพลตฟอร์มกลางของงานบริการภาครัฐ

2. ลดบทบาทภาครัฐและเปิดการมีส่วนร่วมกับภาคส่วนอื่น

2.1 กระจายอำนาจและลดบทบาทภาครัฐส่วนกลาง จัดความสมดุลของบทบาทและอำนาจภาครัฐ/เสริมสร้างศักยภาพจังหวัดและท้องถิ่น/ผู้ว่า CEO/ปลดล็อกอุปสรรคการพัฒนาพื้นที่

2.2 เปิดการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน Open Data/สร้างระบบนิเวศภาครัฐระบบเปิด/การบริหารงานภาครัฐเครือข่าย

3. ขับเคลื่อนผลิตภาพภาครัฐด้วยนวัตกรรมและดิจิทัล

3.1 ยกระดับการทำงานด้วยนวัตกรรมและดิจิทัล ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ

3.2 ปรับระบบงาน เงิน คน และโครงสร้างให้ยืดหยุ่นคล่องตัว

3.3 ปรับระบบงานภาครัฐให้มีความโปร่งใส ไร้ทุจริตคอร์รัปชัน

Key Enablers

ภาวะผู้นำ | กลไกเร่งรัดและติดตาม | ระบบงบประมาณที่ยืดหยุ่น | หน่วยตรวจสอบที่มุ่งผลลัพธ์

Regulatory Guillotine | กลไกการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรภาครัฐ | ความผูกพันสาธารณะและการมีส่วนร่วมของประชาชน

หมายเหตุ ผ.20 = ตัวชี้วัดที่รับถ่ายเป้าหรือสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ 20 ม.13 = ตัวชี้วัดที่รับถ่ายเป้าหรือสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนฯ 13 หมุดหมาย 13

การสร้างระบบนิเวศภาครัฐระบบเปิดและการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย

ภาครัฐระบบเปิดและการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย (Open Government & Meaningful Participation : OG&MP)

- **การเปิดเผยและส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกัน** เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน
- **หน่วยงานของรัฐมีความรับผิดชอบ** และมีความพร้อมในการถูกตรวจสอบ
- เปิดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย**เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง** เพื่อให้เกิด**ความผูกพันต่อประเด็นสาธารณะ** และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศอย่างมีความหมาย
- คำนึงถึง**ความเท่าเทียมของกลุ่มทางสังคม**

การ**เปิดเผยข้อมูล**ภาครัฐ

การมี**นโยบายและกฎหมาย**ที่เอื้อต่อการเปิดระบบราชการ

การสร้าง**วัฒนธรรมองค์กร**

การสร้าง**ภาคีเครือข่าย**

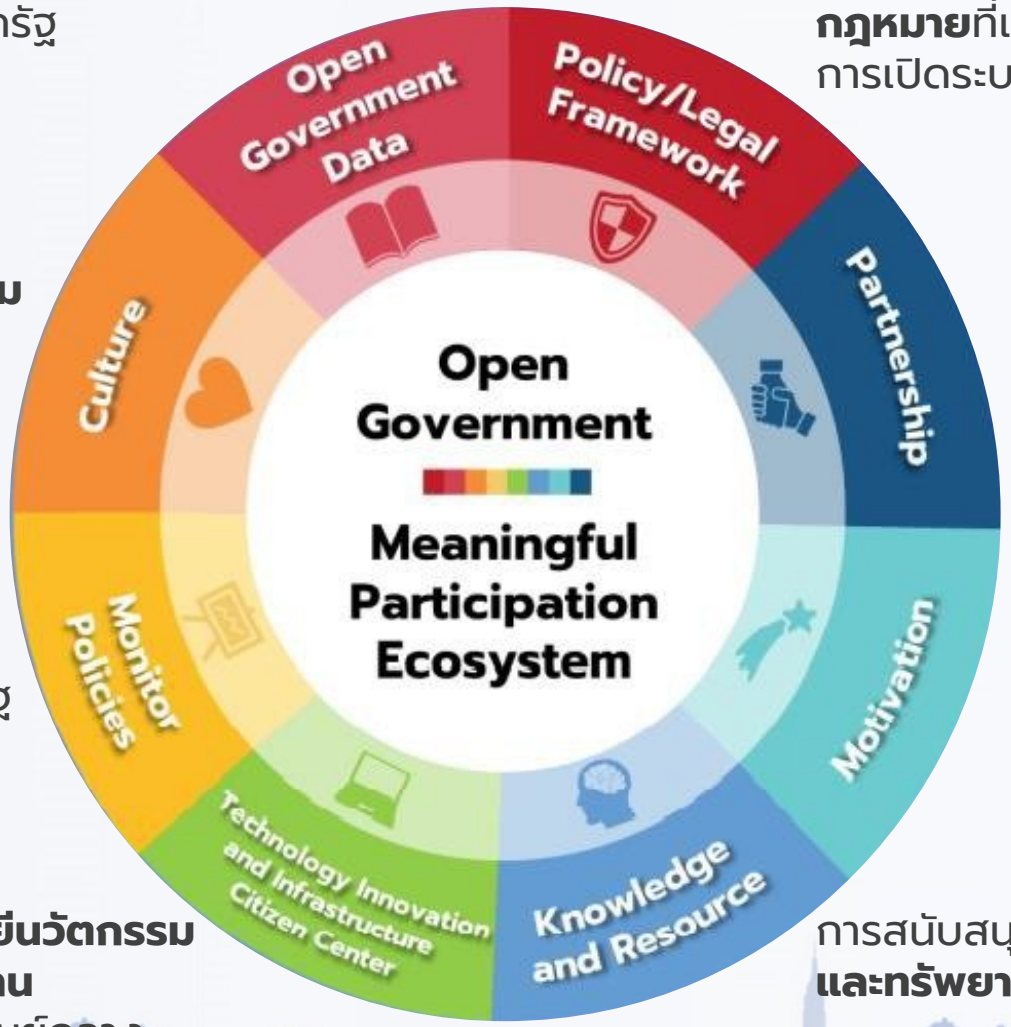

การ**ติดตามนโยบาย**ของภาครัฐ

การสร้าง**แรงจูงใจ**

การพัฒนา**เทคโนโลยีนวัตกรรมและโครงสร้างพื้นฐาน**โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

การสนับสนุน**องค์ความรู้และทรัพยากร**

ตัวอย่างที่โดดเด่นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในปี พ.ศ. 2566

Inform	Consult	Involve	Collaborate	Empower
ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ	ศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ของรัฐบาล 1111	Hackathon	การทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนกรณีแก้ไขปัญหาขยะทะเล	สภาลมหายใจ กทม.
ศูนย์รวมข้อมูลเพื่อติดต่อราชการ Info.go.th	แพลตฟอร์มบอกเราถึงรัฐ	Government innovation Lab	การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5)	สภาเด็กและเยาวชน
ภาษีไปไหน ?	การเปิดรับฟังความเห็นของประชาชนทำประชามติแก้ไข รธน.		สระบุรีต้นแบบเมืองคาร์บอนต่ำ (Saraburi Low Carbon City)	
ฐานข้อมูลเปิดภาครัฐเพื่อสนับสนุนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ	ให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นในร่างกฎหมายต่าง ๆ - พ.ร.บ.ป่าชุมชน - พ.ร.บ.สมรสเท่าเทียม - พ.ร.บ.ส่งเสริมและคุ้มครองชาติพันธุ์		โครงการความโปร่งใสการก่อสร้างของภาครัฐ (CoST)	
ฐานข้อมูลสุขภาพประเด็นฝุ่น PM 2.5				

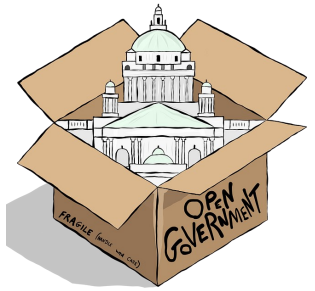

การเปิดเผยข้อมูล (Inform)

ข้อมูล (Data)

ข้อมูลเปิดภาครัฐ 11,896 ชุดข้อมูล

ผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (data.go.th)

ใช้งานสะสม 6.2 ล้านคน

ใช้งานรวม 24.1 ล้านครั้ง

หน่วยงานภาครัฐ 17 หน่วยงาน เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล ให้บริการประชาชน

ติดต่อราชการไม่ต้องยื่นเอกสารนิติบุคคล

- ไม่เรียกเอกสาร
- ลดภาระ
- ลดซ้ำซ้อน

Information

เปิดเผยข้อมูลการใช้งบประมาณภาครัฐผ่านแอปพลิเคชัน “ภาษีไปไหน”

(govspending.data.go.th) ระบบข้อมูลการใช้จ่ายภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ

คู่มือประชาชน

รวบรวมข้อมูลจากทุกหน่วยไว้จุดเดียว (info.go.th)

4,282 คู่มือ

ประชาชนได้รับทราบข้อมูลที่ชัดเจนในการติดต่อขอรับบริการจากหน่วยงานของรัฐในทุกขั้นตอน

การรับฟังความคิดเห็น (Consult)

การรับฟังความคิดเห็นเรื่องทั่วไป

ศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ของรัฐบาล 1111

เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับภาครัฐ ในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ การแจ้งเบาะแสการกระทำผิดกฎหมาย และการเสนอข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ คำชมได้ด้วยตนเอง ที่มีความรวดเร็ว สามารถให้บริการได้ตลอดเวลา เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยเรื่องราวที่เสนอจะได้รับการพิจารณา และแจ้งผลให้ทราบภายในเวลาอันสมควร

จุดบริการร่วม 1111

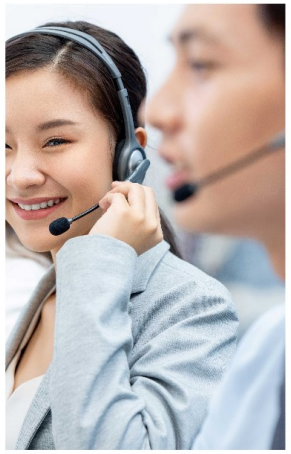

Call Center 1111

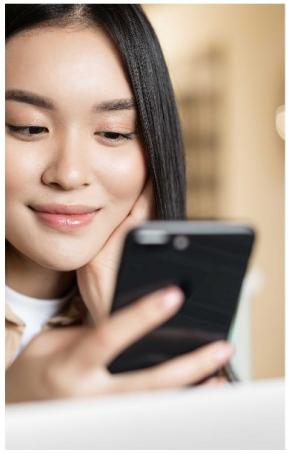

PSC 1111 (Mobile Application)

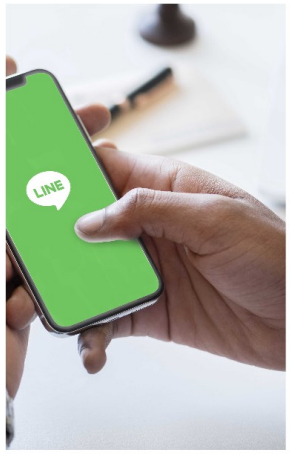

LINE Official

แพลตฟอร์มบริหารจัดการปัญหาเมือง (Traffy Fondue) ลดขั้นตอน ตอบโจทย์ มั่นใจ

ช่องทางรับแจ้งและจัดการปัญหาเมืองที่พบ ผ่าน LINE Chatbot แบบอัตโนมัติ อีกทั้งยังสามารถสอบถามเพิ่มเติมหรือแจ้งความคืบหน้า ให้แก่ผู้ที่แจ้งปัญหาได้อีกด้วย และยกระดับการมีส่วนร่วมของพลเมือง (Citizen Engagement) และผู้เกี่ยวข้อง ได้ทุกที่และทุกเวลา

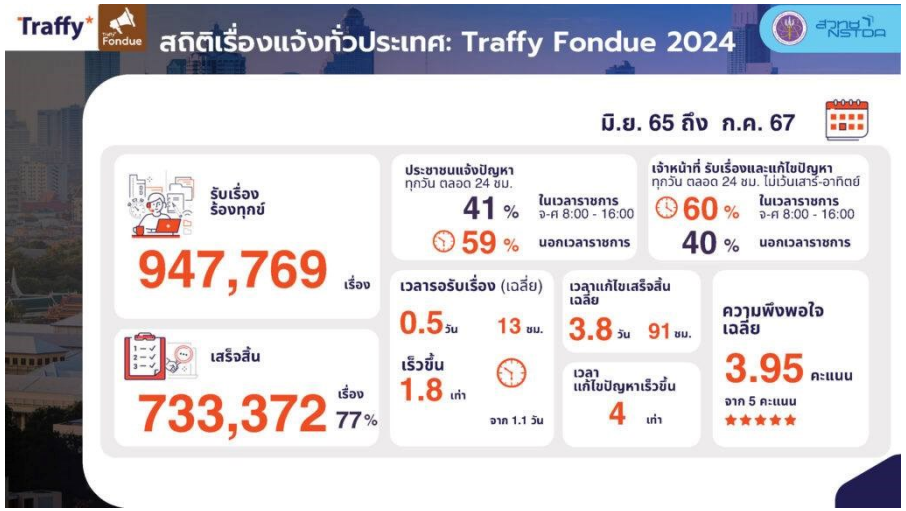

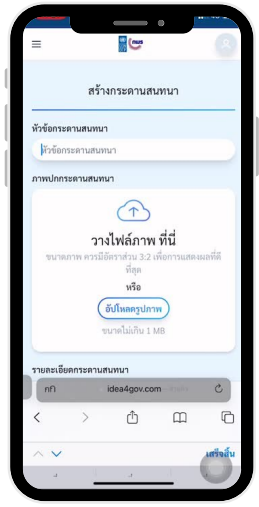

แพลตฟอร์มบอกเราถึงรัฐ

ช่องทางสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Participation) เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่

การรับฟังความคิดเห็น (Consult)

การรับฟังความคิดเห็นเฉพาะเรื่อง

- **การรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายผ่าน Law portal**
  ช่องทางของประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมและติดตามตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายของประเทศ

- **การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA)**
  ส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดทำ EIA คือเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมคิดและร่วมตัดสินใจโครงการที่จะเกิดขึ้น ซึ่งจะทำ ให้เกิดการมีส่วนร่วมจากประชาชนอย่างมีความหมาย

สถิติการใช้งานระบบกลางทางกฎหมาย (Law Portal) : การรับฟังความคิดเห็น

จำนวนหน่วยงานที่ใช้บริการ		ปริมาณการเยี่ยมชม (Sessions)		ปริมาณความคิดเห็น	
#หน่วยงาน	#เฉพาะปีงบฯ 66	สะสม (production)	เฉพาะปีงบ 2566	#ความคิดเห็น (ครั้ง)	#เฉพาะปีงบฯ 66
162	108	327,809	85,925	197,022	107,610
		85,058			

จำนวนกฎหมายที่เปิดรับฟังความคิดเห็น			จำนวนกฎหมายที่ประเมินผลสัมฤทธิ์		
#กฎหมาย (ฉบับ)	#รับฟัง (ครั้ง)	#เฉพาะปีงบฯ 66	#กฎหมาย (ฉบับ)	#รับฟัง (ครั้ง)	#เฉพาะปีงบฯ 66
1,705	2,104	1,224	234	442	253

ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

การเปิดเวทีให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม (Involve)

ให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมออกแบบ/พัฒนางานภาครัฐผ่านกิจกรรม

MY BETTER COUNTRY HACKATHON

เป็นเวทีที่เปิดให้ประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมออกแบบบริการภาครัฐให้ตรงตามความต้องการของประชาชน เพื่อให้ภาครัฐสามารถพัฒนาบริการได้ตอบโจทย์ และตรงจุด

ตัวอย่างการขับเคลื่อนข้อเสนอของประชาชน จากกิจกรรม MY BETTER COUNTRY HACKATHON

ยกระดับการให้บริการของวินมอเตอร์ไซค์รับจ้าง SAFETY BIKE SAFETY WIN

กรมการขนส่งทางบก

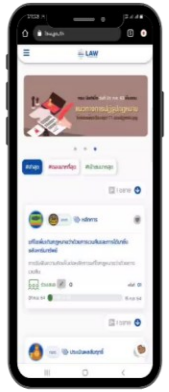

ระบบกลางทางกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

NongKEM ChatBot

จังหวัดลำปาง

โครงการจัดส่งยาให้ผู้ป่วยทางไปรษณีย์

กระทรวงสาธารณสุข

การพัฒนาและติดตั้งอุปกรณ์ที่มีเซนเซอร์ในการติดตามสภาพของป่าแบบ REALTIME

กรมป่าไม้

วิทยุท้องถิ่น เข้าถึงประชาชน

จังหวัดลำปาง

ห้องปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐ (Government Innovation Lab)

GOVLAB THAILAND

เป็นการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนร่วมพัฒนานวัตกรรมงานบริการภาครัฐด้วยแนวคิด Design Thinking ที่มีการทดสอบ ทดลอง และขยายผล โดยมุ่งเน้นสร้างการเปลี่ยนแปลงระบบราชการ ด้วยการปรับเปลี่ยน Mindset และกระบวนการทำงานของข้าราชการ

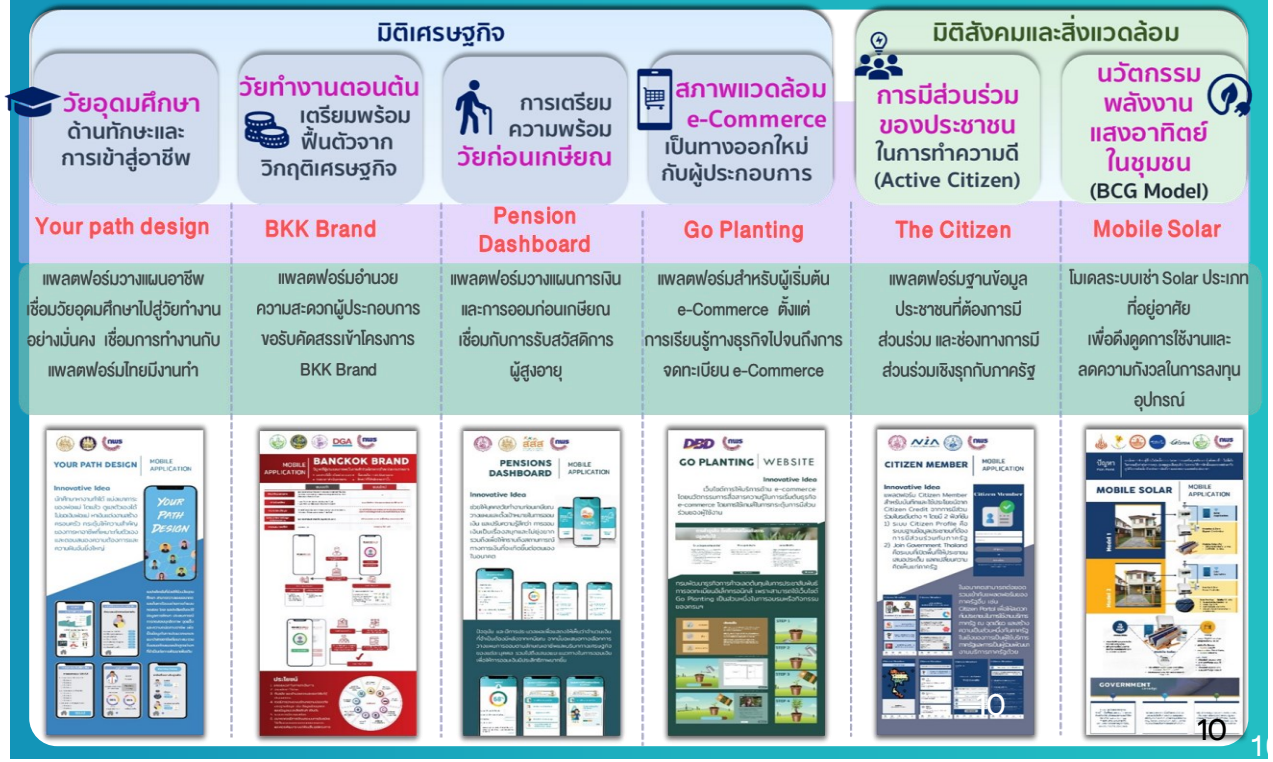

การสร้างความร่วมมือในการดำเนินการกับภาครัฐ (Collaborate)

การทำงานร่วมกับภาครัฐ

- **การทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน กรณีแก้ไขปัญหาขยะทะเล**
  การจัดทำแนวทางการทำงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อดึงศักยภาพที่มีอยู่ของภาคเอกชนเข้ามาสนับสนุนการทำภารกิจของภาครัฐ

- **การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5)**
  การเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาด้วยความร่วมมือรูปแบบใหม่ระหว่าง “องค์กรภาครัฐ-เอกชน-ประชาชน-ประชาสังคม”

- **สระบุรีต้นแบบเมืองคาร์บอนต่ำ (Saraburi Sandbox)**
  โครงการลดก๊าซเรือนกระจกของจังหวัด โดยการสนับสนุนของจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน กลุ่มธุรกิจ และท้องถิ่นมาร่วมกันขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ

SCG OR GC BANPU Bangkok Bank GULF

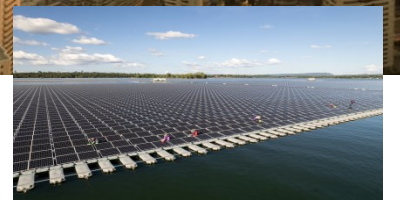

การสร้างความร่วมมือในการดำเนินการกับภาครัฐ (Collaborate)

การร่วมตรวจสอบ

โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (CoST) เริ่มในปี 2557

Construction Sector Transparency : CoST เป็นเครื่องมือการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ของภาครัฐ มีการวางระบบให้มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3 ฝ่าย คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เข้ามาร่วมในกระบวนการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างต่าง ๆ ของภาครัฐสู่สาธารณชนในทุก ๆ ระยะสำคัญของการดำเนินงานอย่างเหมาะสมและเพียงพอ เพื่อแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในการก่อสร้างภาครัฐ และวางหลักการให้มีการเปิดเผยข้อมูล รวมทั้งมีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในโครงการก่อสร้างภาครัฐ

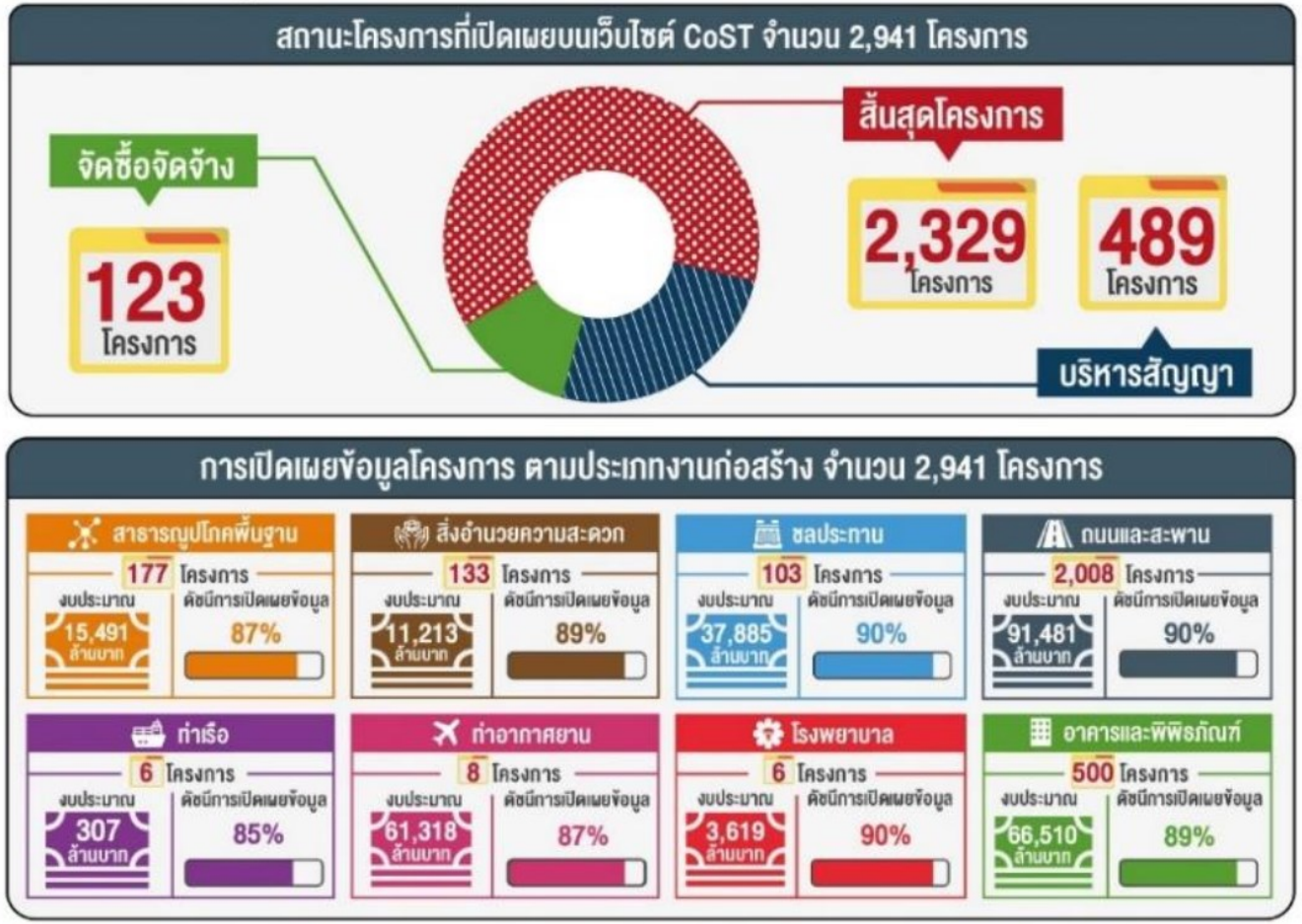

การเสริมอำนาจและศักยภาพของประชาชนให้เข้มแข็ง (Empower)

สภาเด็กและเยาวชน แห่งประเทศไทย

เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา แก้ไขปัญหา และร่วมกำหนดนโยบายด้านเด็กและเยาวชน รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน

สภาลมหายใจกรุงเทพ

เป็นกลุ่มประชาชนและเครือข่ายที่ทำงานขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและมลพิษทางอากาศ ทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน (กกร.) และภาคประชาชน เพื่อทำงานขับเคลื่อน ประสานงานและหนุนเสริมการทำงานของทุกฝ่ายในการร่วมกันแก้ไขปัญหาฝุ่นควันและมลพิษทางอากาศ

ผลการประเมินการเข้าร่วมเป็นสมาชิก OGP ของประเทศไทย ประจำปี 2567

Eligibility

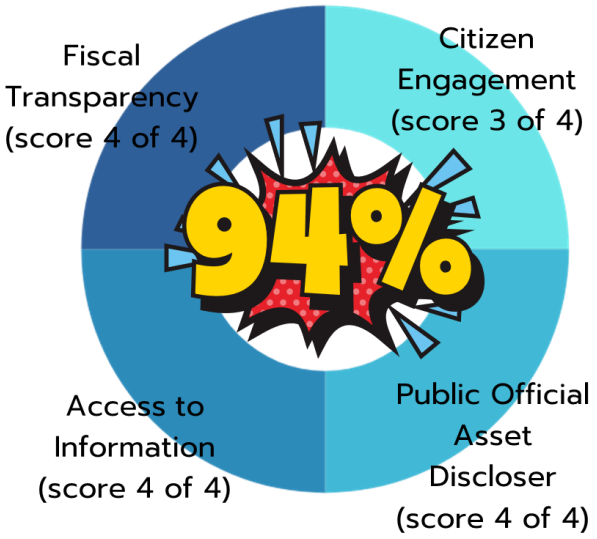

Value Check

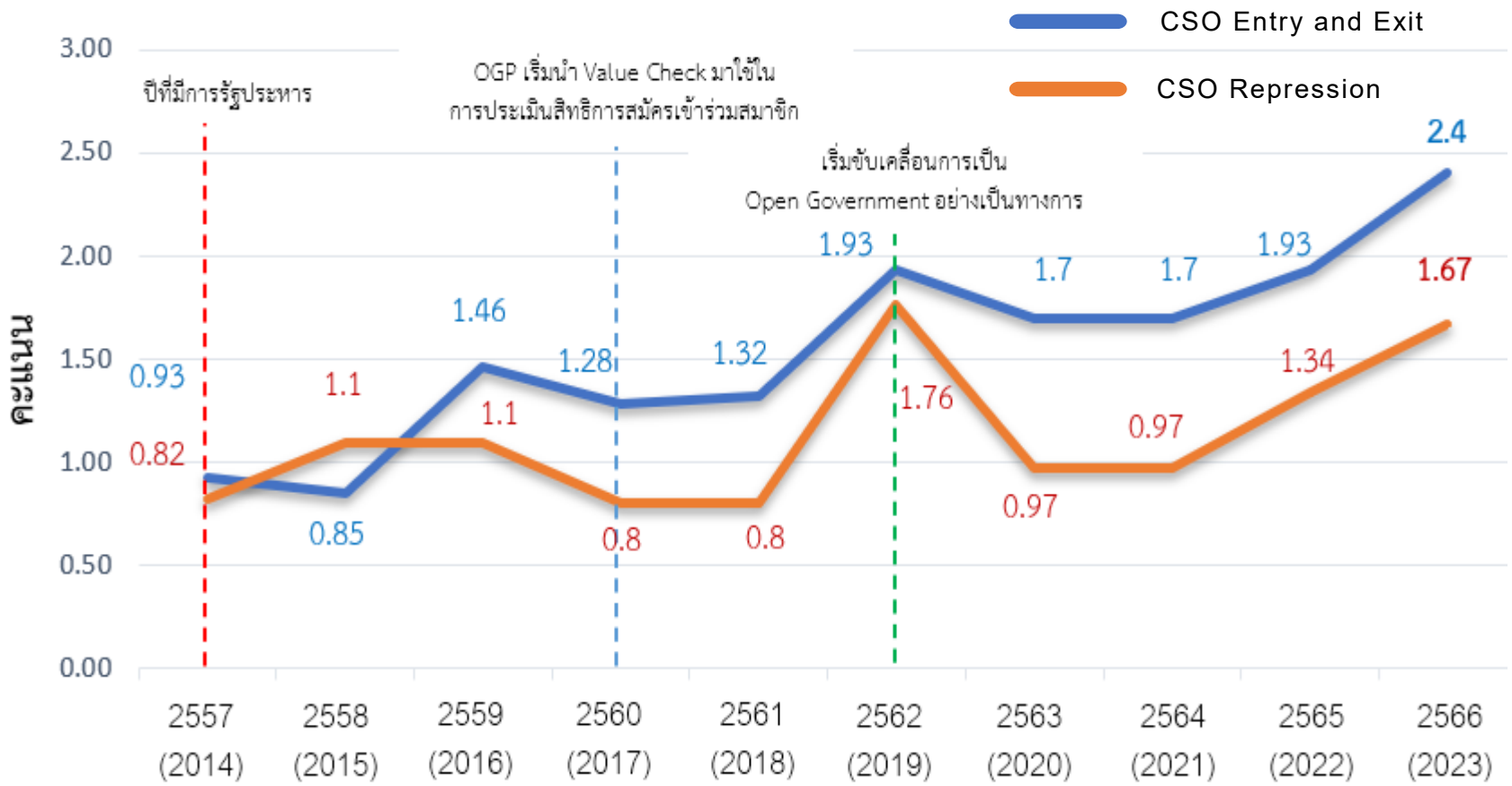

การยอมให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วม (CSO Entry and Exit) ได้ 2.4 คะแนน (เพิ่มขึ้น 0.47 คะแนน)

การต่อต้านภาคประชาสังคม (CSO Repression) ได้ 1.67 คะแนน (เพิ่มขึ้น 0.33 คะแนน)

Q & A

พัฒนาระบบราชการ เพื่อชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน
GOOD GOVERNANCE FOR BETTER LIFE